

Lieta C-70/22

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2022. gada 1. februāris

Iesniedzējtiesa:

Consiglio di Stato (Itālija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2022. gada 27. janvāris

Apelācijas sūdzības iesniedzēja:

Viagogo AG

Atbildētājas apelācijas instancē:

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni

Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato

Attiecībā pret:

Ticketone SpA

Pamatlietas priekšmets

Viagogo AG iesniegtā apelācijas sūdzība par spriedumu, ar kuru *TAR Lazio* (Lacio Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija) noraidīja tās prasību, celtu par *Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni* [Komunikāciju regulatīvās iestādes, Itālija] lēmumu, ar kuru *Viagogo AG* tika piemērots administratīvs naudas sods par to, ka tā ir laidusi tirdzniecībā pasākuma ieejas biļetes par lielāku cenu salīdzinājumā ar primārā atļautā tirgus nominālo cenu.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Pirmkārt, Direktīvas 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū interpretācija, otrkārt, samērīguma principa un konkurences un [pakalpojumu]

brīvas aprites ierobežojumu interpretācija, it īpaši LESD 56., 102. un 106. panta gaismā, un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 16. panta interpretācija.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu juridiskais pamats: LESD 267. pants.

Prejudiciālie jautājumi

1) Vai Direktīvai 2000/31/EK un it īpaši 3., 14. un 15. pantam, kopsakarā ar LESD 56. pantu, ir pretrunā tāda dalībvalsts tiesiskā regulējuma par pasākumu biļešu tirdzniecību sekundārajā tirgū piemērošana, kuras rezultātā mitināšanas platformai, kas darbojas ES – kāda ir prasītāja šajā tiesvedībā –, tiek liegts sniegt trešajām personām – klientiem ziņošanas pakalpojumus par pasākumu biļešu tirdzniecību sekundārajā tirgū, rezervējot šādas darbības tikai pārdevējiem, pasākumu organizētājiem vai citiem tiesību subjektiem, kuriem valsts iestādes atļāvušas izdot biļetes primārajā tirgū ar sertificētām sistēmām?

2) Vai, papildus, LESD 102. pantā un LESD 106. pantā noteiktajam ir pretrunā tāda dalībvalsts tiesiskā regulējuma par pasākumu biļešu tirdzniecību piemērošana, kas visus ar biļešu sekundāro tirgu saistītos pakalpojumus (un it īpaši starpniecību) rezervē tikai pārdevējiem, pasākumu organizētājiem vai citiem tiesību subjektiem, kuriem atļauts izdot biļetes primārajā tirgū ar sertificētām sistēmām, liedzot veikt šādas darbības informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējiem, kuri vēlas darboties kā mitināšanas pakalpojumu sniedzēji (*hosting provider*) saskaņā ar Direktīvas 2000/31/EK 14. un 15. pantu, it īpaši tad, ja, kā konkrētajā lietā, šīs rezervēšanas rezultātā uzņēmējam, kurš dominē biļešu izplatīšanas primārajā tirgū, tiek atļauts paplašināt un attiecināt savu dominanci uz starpniecības pakalpojumiem sekundārajā tirgū?

3) Vai saskaņā ar Eiropas tiesisko regulējumu un konkrēti Direktīvu 2000/31/EK “pasīva mitināšanas pakalpojumu sniedzēja” jēdziens ir izmantojams tikai tad, ja nav nekādas klientu publicētā satura filtrēšanas, atlases, indeksācijas, organizēšanas, katalogizēšanas, agregēšanas, izvērtēšanas, izmantošanas, grozīšanas, izvilkšanas vai veicināšanas darbības, šis saturs ir uzskatāms tikai par piemēra norādēm un tam nav visam jābūt klātesošam, lai to pašu par sevi varētu uzskatīt par nozīmīgu pakalpojuma ekonomiskajā pārvaldībā un/vai klientu rīcības izvērtēšanas tehnikas pieņemšanā nolūkā veicināt viņu kļūšanu par pastāvīgajiem klientiem, vai tomēr ir jānodod atpakaļ iesniedzējtiesai jautājums par minēto apstākļu nozīmīguma izvērtējumu tādējādi, ka, kaut arī iestājas viens vai vairāki no minētajiem apstākļiem, ir iespējams uzskatīt par prevalējošu tā pakalpojuma neitralitāti, kas liek kvalificēt mitināšanas pakalpojumu sniedzēju par pasīvu?

Atbilstošās Eiropas Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū 3., 14. un 15. pants.

Samērīguma princips; konkurences un pakalpojumu brīvas aprites ierobežojumi (LESD 56., 102. un 106. pants).

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 16. pants.

Atbilstošās valsts tiesību normas

2016. gada 11. decembra Likuma Nr. 232 un vēlāko grozījumu un papildinājumu 1. pants, saskaņā ar kuru:

“545. punkts: Lai cīnītos pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un krāpšanu nodokļu jomā, kā arī nodrošinātu patērētāju aizsardzību un garantētu sabiedrisko kārtību, pasākumu ieejas biļešu, to emisijas sistēmu tirdzniecība [...], ko veic no īpašnieka atšķirīgs tiesību subjekts arī uz atbilstoša līguma vai vienošanās pamata, tiek sodīta – neskarot gadījumus, kad fakts neveido noziedzīgu nodarījumu, – ar [...] administratīvu naudas sodu 5000 EUR līdz 180 000 EUR apmērā, kā arī, ja rīcība tiek īstenota caur elektroniskās saziņas tīkliem, saskaņā ar 546. punktā noteikto kārtību, saturs tiek izņemts vai, smagākos gadījumos, tiek noteikts tās tīmekļa vietnes darbības aizliegums, ar kuras starpniecību tiek izdarīts pārkāpums, neskarot atlīdzinājuma prasības. [...] Netiek tomēr sodīta pasākumu ieejas biļešu tirdzniecība par cenu, kas vienāda ar vai zemāka par nominālo cenu, ko neregulāri veic fiziska persona, ja vien tā to dara nekomerciālā nolūkā.

[..]

545. quater punkts: Biļešu tālākpārdošanas primārās interneta vietnes, pilnvarotas biļešu kases vai pasākuma oficiālās interneta vietnes nodrošina iespēju atkārtoti laist tirdzniecībā nominālās ieejas biļetes un garantē pienācīgu pārredzamību un reklāmu tālākpārdošanai, rīkojoties kā starpniekiem un veicot datu nomaiņu [...]. Šādi fiziskajām personām tālākpārdota biļete ir jānodod par nominālo cenu un bez sadārdzinājuma, neskarot iespēju [...] noteikt atbilstošu samaksu tikai par formalitāšu kārtošānu [...]. [Minētās vietnes] atļauj arī bez maksas mainīt biļetes īpašnieku, mainot lietotāja anketas datus un nosakot atbilstošu samaksu tikai par formalitāšu kārtošānu [...].”

Ministrijas 2018. gada 12. marta dekrēts, ar kuru īsteno minētās tiesību normas. 3. pants: *“1. Lai palielinātu pasākumu ieejas biļešu tirdzniecības caur automatizētām biļešu kasēm efektivitāti un kiberdrošību, emisijas sistēmu īpašnieki nodrošina, ka sporta un kultūras pasākumu biļešu tirdzniecība [...] caur elektroniskās saziņas tīkliem [notiek] tikai caur informātikas sistēmām, kuras, būdamas piemērotas fiziskas personas veiktas piekļuves un automātiskas programmas veiktas piekļuves nošķiršanai, liedz veikt iegādi šādai programmai, kaut arī spēj identificēt pircēju.*

2. Ar Ieņēmumu dienesta direktora lēmumu, kas pieņemts pēc iepriekšējas saskaņošanas ar Komunikāciju regulatīvo iestādi, simt divdesmit dienu laikā pēc

šā dekrēta publicēšanas dienas tiek noteiktas tehniskās specifikācijas 1. punktā minēto informātikas sistēmu īstenošanai, par kurām leģitimētie tiesību subjekti lūdz Ieņēmumu dienestam atzīt atbilstību. Ar to pašu lēmumu ir noteikta minēto tehnisko specifikāciju piemērošanas kārtība un noteikumi.”

2003. gada 9. aprīļa Leģislatīvā dekrēta Nr. 70, ar kuru valsts tiesībās tika transponēta Direktīva 2000/31/EK, 16. un 17. pants.

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Pēc vairākām sūdzībām, ko iesniedza sabiedrības, kas darbojas mūzikas pasākumu organizācijas jomā, sabiedrības, kas primārajā tirgū tirgo biļetes uz mūzikas pasākumiem, un profesionālās apvienības, Komunikāciju regulatīvā iestāde veica pārbaudes vietnē “viagogo.it”, ko pārvalda apelācijas sūdzības iesniedzēja – saskaņā ar Šveices tiesībām dibināta sabiedrība.
- 2 Pēc šīs procedūras minētā Iestāde ar 2020. gada 16. marta lēmumu Nr. 104/20/CONS (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”) noteica apelācijas sūdzības iesniedzējai administratīvu naudas sodu EUR 3 700 000 apmērā par to, ka tā laikposmā no 2019. gada marta līdz 2019. gada maijam ir laidusi tirdzniecībā biļetes uz koncertiem un izrādēm par lielākām cenām salīdzinājumā ar primārajās atļautajās tirdzniecības tīmekļvietnēs norādītajām nominālajām cenām, pārkāpjot Likuma Nr. 232/2016 1. panta 545. punktu.
- 3 Ieinteresētā sabiedrība cēla *TAR Lazio* prasību atcelt minēto lēmumu, kas tika noraidīta ar spriedumu, par kuru ir iesniegta šeit izskatāmā apelācijas sūdzība iesniedzējtiesā.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 4 Apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz atcelt *TAR* spriedumu un līdz ar to apstrīdēto lēmumu, izvirzot citu starpā šādus pamatus:

= apelācijas sūdzības iesniedzējas veiktās darbības sagrozīšana, kļūdaini kvalificējot to kā aktīvu mitināšanas pakalpojumu sniedzēju un attiecīgi kļūdaini apsūdzot to par likumā aizliegtu rīcību; Direktīvas 2000/31/EK 3., 14. un 15. panta pārkāpums un Leģislatīvā īstenošanas dekrēta Nr. 70/2003 16. un 17. panta pārkāpums;

= Likuma Nr. 232/2016 un turpmāko grozījumu un papildinājumu 1. panta 545. un 545.*quinquies* punkta pārkāpums;

= sprieduma pamatojuma trūkums attiecībā uz apstrīdētā lēmuma un tiesiskā regulējuma, kas ir tā pamatā, nesaderību ar Eiropas Savienības tiesībām, konkrēti ar Direktīvu 2000/31/EK, ar konkurences un pakalpojumu brīvas aprites

ierobežojumu aizliegumu (LESD 56., 102. un 106. pants), kā arī ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 16. pantu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

a) Sabiedrības – apelācijas sūdzības iesniedzējas īstenotās mitināšanas darbības kvalifikācija

- 5 Pirmkārt, iesniedzējtiesa atgādina, ka 2017. gadā cita iestāde (Konkurences un tirgus uzraudzības iestāde, Itālija) jau bija tai pašai apelācijas sūdzības iesniedzējai noteikusi naudas sodu par negodīgu komercpraksi, kas konkrēti izpaudās tā, ka: *i)* nebija norādīts piedāvātās biļetes sektors vai rinda; *ii)* nebija informācijas par biļetes nominālo vērtību, norādot tikai pārdevēja piedāvāto cenu; *iii)* bija norādīta meklēto biļešu nepietiekamība salīdzinājumā ar pieprasījumu; *iv)* bija norādīts nosaukums “*Viagogo-Sito ufficiale*”, kas var maldināt patērētāju par tīmekļa vietnē esošo piedāvājumu reālo raksturu attiecībā uz biļetēm par lielākām cenām salīdzinājumā ar oficiālā tālārpārdevēja piedāvātajām cenām. Šo lēmumu ar 2019. gada spriedumu Nr. 4359 atcēla šī pati iesniedzējtiesa, kas būtībā bija konstatējusi konkrētā uzņēmuma mitināšanas pakalpojumu sniedzēja “pasīvo” raksturu, kas kā tāds nebija atbildīgs par tam piedēvēto negodīgo komercpraksi.
- 6 Iesniedzējtiesa uzskata, ka šajā minētajā spriedumā ietvertie atzinumi var sniegt noderīgus elementus arī šajā lietā, ievērojot, ka gan lēmums – tās lietas priekšmets, gan apstrīdētais lēmums attiecas uz vienu un to pašu sabiedrības – apelācijas sūdzības iesniedzējas – kuras juridiskā kvalifikācija par aktīvu vai pasīvu mitināšanas pakalpojumu sniedzēju veido vienu no strīdīgajiem punktiem, par ko apelācijas sūdzības iesniedzēja un Komunikāciju regulatīvā iestāde nav vienprātis – darbību.
- 7 Šajā sakarā iesniedzējtiesa atgādina šādas nošķiršanas un attiecīgās ietekmes galvenos aspektus, it īpaši saskaņā ar Leģislatīvo dekrētu Nr. 70/2003, saskaņā ar Direktīvu 2000/31/EK, kas transponēta ar minēto dekrētu, un saskaņā ar attiecīgo judikatūru.

7.1. Vispārīgi, interneta pakalpojumu sniedzējs ir tiesību subjekts, kas organizē saviem klientiem piekļuvi interneta tīklam un ar tā izmantošanu saistīto pakalpojumu piedāvājumu, kas konkrēti var izpausties šādās darbībās: *i)* vienkāršā līnija (*mere conduit*), *ii)* superātrā līnija (*caching*) un *iii)* informācijas glabāšana [mitināšana] (*hosting*).

7.2. Saistībā ar pēdējo minēto darbību Tiesas judikatūrā ir nošķirti divi mitināšanas pakalpojumu sniedzēja gadījumi. No vienas puses, “pasīvais” mitināšanas pakalpojumu sniedzējs, kura darbības ir tikai tehniskas un automātiskas, kas nozīmē, ka šiem pakalpojumu sniedzējiem nav nedz zināšanu, nedz kontroles pār informāciju, ko pārraida vai uzglabā [mitina] personas, kurām tas sniedz savus pakalpojumus. No otras puses, “aktīvais” mitināšanas

pakalpojumu sniedzējs, kura darbība neaprobežojas ar nupat minētajām, bet attiecas arī uz sniegtā pakalpojuma saturu (ES Tiesas 2018. gada 7. augusta spriedums, [C-521/17,] 47. un 48. punkts).

7.3. Tā kā elektroniskie pārkāpumi faktiski ir kļuvuši iespējami interneta pakalpojumu sniedzēju darbības dēļ, ir radusies nepieciešamība iesaistīt tos atbildībā un/vai vismaz šādu pārkāpumu profilakses un likvidēšanas darbībās.

7.4. Eiropas Savienības likumdevēja un attiecīgi valsts likumdevēja izdarītā izvēle bija pievienot jau esošajām tiesību normām par atbildību par pretiesiskiem faktiem (Itālijas Civilkodeksa (*Codice civile*) 2043. pants), un, vispārīgāk, parastajiem civiltiesiskās atbildības noteikumiem vairākas turpmākas īpašas tiesību normas par interneta pakalpojumu sniedzēja atbildību, kas tiek “pakāpeniskota”, ņemot vērā īstenotās profesionālās darbības tehniskos aspektus.

7.5. Šajos apstākļos valsts judikatūrā ir izslēgta mitināšanas pakalpojumu sniedzēja atbildība uzglabāto datu neapstrādāšanas gadījumā, kā tas notiek “pasīvās” mitināšanas gadījumā. Savukārt tika identificēti visi elementi, kuri var iezīmēt “aktīvās” mitināšanas gadījumu, kas ietver klientu publicētā satura filtrēšanas, atlases, indeksēšanas, organizēšanas, katalogizēšanas, agregēšanas, izvērtēšanas, izmantošanas, grozīšanas, izvilksanas vai veicināšanas darbības, kuras tiek īstenotas caur pakalpojuma ekonomisko pārvaldību, kā arī klientu rīcības izvērtēšanas tehnikas pieņemšanu nolūkā veicināt viņu kļūšanu par pastāvīgajiem klientiem.

7.6. Iesniedzējtiesas ieskatā – kas lūdz Tiesai šādas ievirzes apstiprinājumu savā trešajā prejudiciālajā jautājumā –, nupat uzskaitītie elementi ir katrā ziņā tikai kā piemērs un tiem nav noteikti visiem jābūt klātesošiem, ņemot vērā arī tehnoloģisko attīstību. Tā norāda, ka nozīme ir faktam, ka jābūt rīcībai, kuras rezultātā būtībā klienti veidā, kas nav pasīvs, pilnībā izmanto saturu un bagātinās no tā, un šā apstākļa konkrēts konstatējums jebkurā gadījumā ir iesniedzējtiesas ziņā.

b) Konkurences un pakalpojumu brīvas aprites ierobežojumi

- 8 Otrkārt, iesniedzējtiesa pirmajā un otrajā prejudiciālajā jautājumā pauž šaubas par principa par konkurences un pakalpojumu brīvas aprites ierobežojumu samērīgumu piemērošanu – ierobežojumu, ko tā uzskata par esošiem šajā lietā.
- 9 It īpaši, apelācijas sūdzības iesniedzēja darbojas Eiropas Savienībā caur vienotu tīmekļa platformu, kas darbojas kā pieprasījuma un piedāvājuma tikšanās vieta (*marketplace*) biļešu tālākpārdošanai lietotāju starpā. Konkrēti runa ir par biļešu sekundāro tirgu, kurā piedāvājumu nodrošina jebkurš tiesību subjekts, kam ir biļete un kurš vēlas to pārdot, izņemot organizētājus vai biļešu primāros pārdevējus, un no pieprasījuma puses – tie ir klienti, kuri meklē biļeti sekundārajā tirgū, parasti tāpēc, ka biļetes vairs nav pieejamas primārajā tirgū vai ir pieejamas tikai par cenām, kuras klients nevar atļauties.

- 10 Pamatojoties uz Itālijas tiesību aktiem, un it īpaši uz Likuma Nr. 232/2016 1. panta 545. un 545.*quater* punktu, biļešu tirdzniecība sekundārajā tirgū ir atļauta tikai tad, ja to neregulāri un neprofesionāli veic patērētāji par cenām, kas nepārsniedz uz biļetes uzdrukātās nominālās cenas. Vienīgais pieļautais izņēmums ir primārā tirgus uzņēmēji, kuriem ir atļauts mainīt biļetes adresātu, nemainot tās cenu un bez papildu izmaksām, neskarot izmaksas par formalitāšu nokārtošanu. Šādu tiesību normu, saskaņā ar kurām piemēro administratīvus naudas sodus, kā arī kriminālsodus, ja fakti veido noziedzīgu nodarījumu, mērķis ir cīņa pret krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, lai aizsargātu patērētājus un garantētu sabiedrisko kārtību. Galu galā uzņēmējiem, ar vienīgo minēto izņēmumu, ir liegts darboties sekundārajā tirgū komerciālos nolūkos.
- 11 Šajos apstākļos iesniedzējtiesa uzskata par nozīmīgām apelācijas sūdzības iesniedzējas paustās šaubas, kura uzskata, ka šāds ierobežojošs pasākums nav piemērots, lai nošķirtu ekonomiski kaitniecisku rīcību vai darbības no tādām, kas nekaitē tā aizsargātajam publiskajam labumam. Konkrētāk, tiesību normas formulējums ir tāds, ka tas plašāk attiecas arī uz mitināšanas pakalpojumu sniedzējiem neatkarīgi no to “aktīvās” vai “pasīvās” kvalifikācijas un tātad abstrakti esot atbilstošs, lai pilnībā aizliegtu kādu saimniecisko darbību – gan tās likumīgajās izpausmēs, gan iespējami nelikumīgajās izpausmēs.
- 12 Turklāt strīdīgais tiesiskais regulējums esot jāvērtē LESD 106. panta gaismā tiktāl, ciktāl ar to piešķir “īpašas vai ekskluzīvas” tiesības primārā tirgus uzņēmējiem, kas galu galā esot vienīgie tiesību subjekti, kuri spēj darboties sekundārajā tirgū.
- 13 Visbeidzot, iesniedzējtiesa uzsver, ka tās ieskatā, pretēji tam, ko apgalvo atbildētāja apelācijas instancē, Komunikāciju regulatīvā iestāde, sabiedrības – apelācijas sūdzības iesniedzējas reģistrācijas fakts ārpus ES un apstāklis, ka tīmekļa platforma tiek glabāta *Microsoft Azure* serveros Amerikas Savienotajās Valstīs, neliedz ierosināt Tiesā prejudiciālu tiesvedību, jo šādi teritoriālie elementi neietekmējot izšķirošu elementu, proti, minētās sabiedrības operativitāti Eiropas Savienības valstīs, sniedzot informācijas sabiedrības pakalpojumus Eiropas klientu un patērētāju labā saistībā ar pasākumiem, kuri notiek ES teritorijā.